

A legmagyarabb erdélyi város?

(folytatás az első oldalról)

Van egy mondás: Magyar lehet akárki, de székelynek születni kell!

Igen, székelynek születni kellett, székely nem lehetett akárki, csak vérségi joggal. Ez egy rendkívüli erkölcsi erőt adott. Egy feltörhetetlen társadalmi rendet őrző nemzet volt. Azért harcolt bátran a csatákban, mert tudta, hogy családja nem marad támasz nélküli halála esetén sem, mivel a székely nemzet belső társadalmi szervezetsége, kalákarendje, önszegélyző biztosítótrendszere ezt nem engedi meg.

A székelység soraiban soha nem kellett elhagyatottnak éreznie magát a hadiözvegynek, hadiárvának, mert a belső rendtartás gondoskodott róla.

Ha valakinek tehene felfújta magát, és idejében kivérezteték, minden család vett a húsból, hogy mihamarabb tudjon tehenet venni a család. Ha nem gyűlt elég pénz, kipótolták. Ez még gyermekkoromban is érvényben volt.

Ha leégett egy ház, segítettek újat építeni a közbirtokosság erdejéből vágott fából.

Az új házásoknak is építettek kalákában, hogy legyen fészük az élet kezdetéhez. A kaláka a mindennapok része volt, úgymond: együtt kelt, feküdt, együtt lélegzett a falu.

A székelység minden egyes tagja vigyázott a falu rendjére, a szomszéd tulajdonára is. A mezei utakat a szénahordás előtt megvizsgálták, és azokat is közösen javították ki, hogy a széna, gabona behordás alatt elakadás ne legyen.

Elt egy rendkívül hatékony közösségi lelkiismeret, mely nem engedett rést ütni az erkölcsi védelmi páncélon. A székelyek közt nem volt elesett ember, ameddig a rangkóráság mételetét nem hozták be ide idegen fajtalanok. Ez a mohácsi vész után jött a fejedelmek korában. Ekkor kezdődött az évszázadokon át tartó székely szabadságharc, és tart mind a mai napig.

Ezeket, és még sok mindent tudni kellene ahhoz, hogy viselkedni tudjunk székely-magyar voltunkhoz, nyelvünkhöz, a világ első beszélt nyelvéhez méltóan.

Azonban ma már akármilyen senkinek kínálják tálcán a tiszteletbeli székelységet. Csodálom, hogy nem kaptak még eddig olyan jeles magyargyűlölők, mint Spiró György, Regős Péter, Esterházy Péter, Glatz Ferenc, Simon Peres stb. Na, és Tom Lantos post mortem. A legmegalázóbb dolog volt a székelységre a Prohászka szobrot ledöntő „költőfejedelmek” adományozott cím. Utána aztán pucérkodó nősténye is megkapta. Ha az észak-amerikai bölénycsorda vezérbikájának ajánlanák fel, az nem lepne meg senkit.

A „fél téglás” mellőngető magyarkodás semmit nem ér,

üres szólam marad, ha nem látszik meg a körülöttünk levő, általunk igénybe vett dolgokon, a közösség javain, melyre oly nagyon vigyáztak a régiek.

Vagyis: a székely-magyarságunkat bizonyítani kellene tettekkel!

A kommunisták, s ma a liberális fajtalanok által annyit mocsokolt Horthy kormányzat idején tanították: A hazaszeretet azt jelenti: rendet tartasz a lelkedben, testeden, magad körül, házadban, udvarodon, telkeden, a kapud előtt.

Ha ezt mindenki megteszi, akkor nem lehet gond.

Ebben a városban (de minden székely helységben is) olyan rendnek, tisztaságnak kellene lennie, hogy csodájára járjanak az ország többi vidékeiről és az anyaországból egyaránt. Erre kellene összpontosítani a város vezetősége, nem a meddő politikai marakodásra, s az egyéni érvényesülésre.

A kívülálló átlagember előtt – aki az újságból olvassa a tanácsban dúló egyet nem értés híreit – úgy fest a tanács képe, mint egy nagy szartapos malom, ahol a vizsályt gyúriák, puhítják a nép számára ehető péppé.

Városi tanácsba kizárólag önkéntes, tisztességes, közmegebecsülésnek örvendő, városukért önzetlenül tenni akarókat szabadna választani, akik csak annyi tiszteletdíjat kapnak, amennyi a tanácsosi elfoglaltságuk különkiadásait fedezi. Vegyük megtiszteltetésnek, hogy méltóknak találták erre a tisztásra.

Nincs szükség megélhetési tanácsosokra!

Inkább díjazták egy egészséges versengés folyamán azokat, akik rendet tartanak udvaraikon, utcáikon. Hogy ösztönözve legyenek az emberek. (Tiszta udvar, rendes ház.)

Mert tudhatom kívülről a Székely himnusz, Wass Albert összes műveit betéve, ha nem tudok viselkedni tisztességesen, ha nem tartom tisztán környezetemet.

Járhatok templomba minden vasárnap, ha úgy káromkodom, s oly trágárok beszélek, hogy egy kiszolgált tengerész szemlesütve oson el mellettem.

Öltözhetek bármilyen elegánsan, ha a ki tudja hogyan szerzett vagyonom, a tele zsebem okán bennem dühöngő gőg miatt nem tudok viselkedni, ha nem vagyok udvarias, előzékeny a körülöttem élőkkel.

Mondhatom magam férfinak, ha nem tudok tiszteletteljesen viselkedni idősekkel, nőekkel, anyákkal, és ők ugyanakkor nem teszik tisztelhetővé magukat a körülöttük élő férfiak által.

Láttam én már a forgalmi dugó miatt lassan haladó járműből szemetet, csikket, hamut kiönteni az útra.

Láttam üres műanyag palackot kiröpíteni az autóból két helység közt.

Látok mindennap kutyt szaradni, magukat felsőbbrendű, műveltekné tartó alakok által, akiknek eszükbe sem jut, hogy fölvegyék a földről és a kukába dobják kuttyjuk bélmadarékát.

Láttam szétvert, felgyújtott kukát, melyet az éjszakai mulatozásból hazatérő bátor, rettenhetetlen ifjaink tettek tönkre. Persze, a kuka nem „mer” visszaütni, innen a nagy bátorság vele

szemben. Ám, ha ki kellene álljanak egy igazságos ügyért, akkor ezek a bátor ifjak első ijesztésre sarkig fosnák le magukat.

Evek óta figyelem: nem tud, vagy nem akar, esetleg nem is érdekli a város vezetését, hogy a városi buszjárat részére kijelölt megállóhelyeknek érvényt szerezzen. Sokszor az út közepén kénytelenek megállni a le- és felszállás végett a busz megállóiban parkoló autók miatt. A Küküllő szállodától a következő megálló a régi bútorgyáron alul van. Illelnek tisztelni annyira az utazókat, hogy a Malom utca sarkánál legyen még egy megálló lefelé. Ki lehetne alakítani ott, befelé vinni kissé a járdát, csak akarni kell. Am úgy néz ki, hogy senkit sem érdekel. A városvezetés szerint a Budvár utcában csak a Sósfürdő utcáig laknak emberek, azon alul már nem érdemes egy kis aszfaltréteget húzni a járdára. Pedig azon alul adófizető cégek vannak, és azok dolgozó is emberek volnának. Talán.

Azonban a tanácsosok autókkal járnak, ők nem talpasok, s így nem is érdekli őket ilyen apróság, nem süllőhetnek le oly alacsony szintre, hogy ilyesmire figyeljenek. Inkább a magasröptű pártédeikeik védelmére gyúrik föl az inguiját, és esnek orrvérzésig egymásnak.

Pedig ez is közérdek volna, nem csak a két párt dicsőséges öklelése.

Naponta utazom a városi járaton. Talán a neveltetésem a hibám, hogy nem tudok ilye maradni az autóbuszban, ha nőket látok állni. Zavar. Átadom, és szívesen átadom a helyem. Ezért nem várok semmilyen dicséretet, mert ez természetes. De látok férfiakat, sőt fiúkat, diákokat, akiket ez nem zavar. Tisztelet a kevés kivételnek, mert azért akad.

Nézem: ezek mind székelyek, magyarok? Bizony azok, csak épp nem mutatják ki viselkedésükkel. A kényelmességük, tunyaságuk védelmében „titokban tartják” kilétüket.

Siralmas.

Minket hajdanán – amikor pofont, körmöst-tenyerest, s még nyaklevest is osztottak osztályfőnöki órán – tanítottak erre is. Csont nem tört, de maradt egy nyom a lélekben: viselkedni kell! Otthon el sem mertük dicsekedni az iskolában kapott nyaklevest, mert biztos „bezebeltük” volna a társát.

És nem ártott nekünk. Hasznunkra vált.

Arra is tanítottak, hogy ne dobjuk el a szemetet csak úgy bárhová. Pedig akkor nem volt minden ötven méterre egy kuka.

Arra is tanítottak, hogy a közvagyon, mely mindannyiunk használatára, hasznára van, illik megbecsülni.

Arra is, hogy illik köszönni, és arra is, hogy illik azt fogadni. Bizony.

Ma úgy vagyok vele, mint a kabaréban: ha bemegyek egy hivatalba, boltba, köszönök, s fogadom. Tisztelet a kivételnek! Dióhéjban most talán elég ennyi.

Azt mondjuk magunkról, hogy mi magyarok tiszták, rendszeretők vagyunk, akik gondozzuk környezetünket.

Akkor mutassuk meg most, itt Erdély legmagyarabb városában!

A buktatás

Ügyeletes ördögünk nem szarváról, sokkal inkább a farkáról nevezetes. Amolyan alulról vezérelt típus, akit a nők hivatalosan megvetnek, valójában anyai érzésekkel viseltetnek iránta. Egyszerre óvják és szeretik, dorgálják és nevelik, mert az öröm az idomíthatóságban van. Kit a fiatalágáért, kit a sikereiért, kit a pénzéért hasznos idomítani. Vagy a hatalmáért, ami a siker, a pénz és a fiatalág illúziója egyszerre.

Ne higgyük, a megbízható szobalány, Number Negro sosem vette észre, hogy munkahelyén jellemzően nem last minute utasok keresgélnek zavartan útlevelüket kínai hátizsákjaik tönkrement zippzárról oldalzebeiben. Hogy nem vette észre, amint a hatalmas fémbőröndöt a londíner hangtalanul gurítja a recepció pálmái alatt a légkondicionált teherliftbe, amely az alsó mosodába süllyeszti a csomagot, míg a vendéget a Sofitel hotel szobája a butikba kíséri, öltönyt választani vacsorához. Number Negronak mindazt ismernie kell etikettből, amit az angol királynőnek. Csak fizetést kap érte palota helyett. S ha többet is tud, akkor egy kis többletpénzt. Prémiumot. Esetleg divatos fehérneműt a hotelbutikban. Kölcsonbe.

Number Negro a lift tükre előtt még egyszer végiggyakorolja a mozdulatot. A lényeg a tangán van, pontosabban annak madzagján. Jaj, csak nehogy végzetesen kinyúljon!

Túsarkain a lakosztály szalonjába billegve egykedvűen csukogatja a nyitva hagyott szekrényajtókat, kőtényéből óvatosan a kisasztalon álló váza mögé teszi a műszert, majd megigazítja a virágot. Apró villanás jelzi az összeköttetést.

Beljebb kerül, a hálószoba baldachinos ágyán nincs mit rendeznie, a vendég kisimította a lepedőt, rendben összehajította a paplant, még a gobelin fedőt is szépen leterítette. A függönyelkötő bojtját is mintha kifésülte volna valaki helyette.

Unottan körülnéz, a fürdőből zuhany alatti és civilizáció előtti, sirámszerű ének hallatszik, ami refrénszerűen fenyegető indulóvá erősödik, hogy azután ismét visszatérhessen ősi melankóliájába. Az íróasztalon lapok vannak. Beleolvas a felsőbe ott, ahol ki van hajtva.

Végző soron a foglalkoztatás és a méltányosság egyaránt építőkövei a gazdaságnak és a prosperitásnak, a politikai stabilitásnak és a békének. Ez az IMF mandátumának a lényege, ezért munkája középpontjába kell helyezni. Új stratégiát kell kommunikálnunk, amelyben többek között a méltányosságot és a munkanélküliség csökkentését szorgalmazzuk.

Ezt a szoba lakója nyilatkozta tegnapelőtt, amikor Number Negro Mr. Toxintól a vagyont érő tangát kapta. Hány éves is a vendég? Tán kétszer annyi, mint ő? Az udvariaság és gyöngédség évtizedeket feledtethet, az öreganyja mindig erre tanította. Aztán jött a vele egyidős Dodo, akivel semmire se ment.

Az ének abbamarad, helyét hétköznapi zörejek és valami sose hallott nyelven eszállt szitok váltja. Number Negro a takarítószerecs ajtóhoz illan és egy kezébe akadó tollseprűvel legeyzi kezdi a székátlákat. A fürdőajtóban meztelen torha ember jelenik meg, szája csücsörít, fakó szeme Number Negro kerek fenekére mered, törölközőjét leveszi derekáról és vállára csapja. Hatalmas és fényes makkja himbálódzik, ahogy közeledik az íróasztal felé. Number Negro egy szemérmes sorryt hallatva hátat fordít és mélyen előre hajolva az ágy alá néz, mintha keresne valamit. A tanga madzagja eltűnik. A makk amplitudója lassul, nehézkessé válik és függőleges irányt vesz. Gazdája bizonytalanul lép a ruhásszekrény felé, alsója után kotorász. Sokadszor tapasztalja már, meztelensége egy idegen nő előtt nemhogy feszélyezné, inkább ellazítja. Ilyenkor érzi, hogy ő is ember. Férfi. A fél világot, melyet zsarol, odaadná ennek a lánynak, ha megértené őt. Nem kell semmi, csak a szerelem. Egy kemény fenék, egy odaadó szempár, orrát cincáló mell és haj, sok gömbölyűség a millió szögletes program helyett. Igenis elég volna egy vidéki ház, ablakában virágokkal és egy csónak, amivel ki lehet evezni a tóra és megkérni Number Negrot, hogy napozzon meztelenül. Este kisenvedglőben vacsorázni és élvezni, amint a suhanc csapost elcsábítja Number Negrot.

Ugy tenni, mint aki nem vett észre semmit, hazamenni, fáradtnak mutatkozni és elvonnulni a külön hálószobába. Aztán felkelni és a folyosóra lopakodni, kihallgatni a suhanc és Number Negro szeretkezését, majd rájuk törni az ajtót és egyetlen mozdulattal átvágni a szeretők torkát. Megbűntetni őket azért, amit ő akart. Akár a népeket, akik elfogadták a mentőcsomagjait. Ugy kell nekik, miért nem voltak ravaszabbak! Játék az élet, veszíteni tudni kell. És vicsořit, és...

...vihog kajánul, félig már felhúzott alsóját visszajejti bokájára, majd egy könnyednek szánt, ámde szuszogással mégis leleplezett mozdulattal a bárszekrénykére rúgja. A szalonba osonva ráfordítja a kulcsot, visszadöcög és Number Negro mögé áll, aki még mindig előre hajolva keresi az idő múlását és összeszorítja fogát, amikor a jéghideg makk kölcsöntangája madzagját félreutasítva kettéválasztja fenekét két féltekét, és a karóba húzótakhoz hasonlóan belső recsegést-ropogást hall, miközben az ördög a sosem hallott nyelven ütemesen azt sugdossa: zona, zona....

Két rövid és halk sípolás hallatszik a szalon felől. Érdekes,

Number Negro nem is hallotta meg az elsőt, vagy ez lenne az? Még csak most? Az ördög kifarol és mobilja után nyúl. Nem érti a hasonló sípolást, gyanakszik. Kinéz az ablakon, a mélyben zavartalannak látszik a 44. utca forgalma.

Number Negro most térdre ereszkedik és akkorára tátja a száját, mint gyermekkorában, amikor azt játszották a telepen, hogy ki tud egy túrógombócot egyben bekapni. Bokákól, az orrához tömődő szőrös hájtól levegőt sem kap. Az ördög megmarkolja a copfját összetartó piros szalagot, letépi, hurkot formál belőle a nyaka köré és gyeplőként kezdi rángatni. Number Negro éles műkörmeivel az ördög hátába, fenekébe karmol s épp harapna is, amikor ismét halk kettős sípolás hatol át üzekedésük lármáján. Vége! Letelt! Felugrik, kiront a lakosztályból és félmeztelenül, kiabálva nyargal a lift felé. Amikor beszáll, két biztonsági táhó a liftet felfelé irányítja és tapasszal ragasztja le a száját.

Az ördög hisztériásan tépi fel a szekrényajtókat, keveri egyik öltöny nadrágját a másik zakójával, nyakkendőkötés közben beejti mandzséttagombját a nyakánál, ami miatt ismét le kell tolnia a nadrágot, matatnia, míg végül hidegen koppan az aranygomb a fürdő kövezetén. Ekkor látja, hogy össze lett keverve a hosszabb és a rövidebb szárú zokni, félsóderos az öltözeke, egész nap nem fogja magát egynesúlyban érezni. A liftet nincs türelme megvárni, kamaszosan nyargal lefele. Aztán utoléri a lift, az utolsó emeletet már azzal hagyja el. A portás udvariasan elveszi a kártyát és túl sokat kérdez. Persze, minden rendben, nem zavarták, a whisky remek volt, az öltöny, ja, azt fönt hagyta, szedjék rendbe legközelebbre, hamar gyúródik, és igen, nem hiányzott semmi. Mindent köszön, csak hadd menjen már. Amikor rohanva kilép a Sofitel kapuján és bevágódik egy taxiba, a portás unottan megnyom egy gombot, mire kinyílik a teherlift ajtaja. Mögötte áll Number Negro szervizkocsijába kapaszkodva, frissen vasalt köpenyben, személyzeti harisnyában és sapkában, szorosra fűzött nyeles cipőben. Arcán csendben gurulnak a könnyek. A portás integet, hogy jöjjön már. Lassan a pulthoz lép és halkán kérdezi: megjötték?

Igen. -bólint a portás. És a repteret is körülvették már.

Szegény. - leheli Number Negro. Pedig ő csak a munkanélküliséget akarta csökkenteni.

Hát ez az! - szól egy belekaroló tiszt. Mehetünk az orvosi vizsgálatra, asszonyom?

A nőgyógyászati székben égnék meresztett lábai között először a tévét figyelő orvos tar koponyáját pillantja meg Number Negro, aztán a hozzá hajoló hát felett a képernyőn, rendőrgyűrűben az ördögöt, ziláltan, gesztikulálva, és úgy találja, végtelenül szomorú tekintete őt figyeli. Nem mer a szemébe nézni, a fejét is elfordítja. Nem is érzi, mit csinálnak vele. Olyan hihetetlen, hogy soha többé nem kell dolgoznia. Még csak harminckét éves. Előtte az élet.

George Sun